

نابودی سپر سبز دفاعی تهران

مهرزاد شفیق پور: تیشه بر ریشه درختان و باغات سرسبز ملارد و شهریار حکم نابودی این سپر سبز دفاعی تهران و سایر شهرهای استان تهران را دارد.

روزگاری درختان سر به فلک کشیده ملارد و شهریار سپر دفاعی دشت پهناور تهران بودند اما امروزه جای خود را به ویلا باغ ها و کارگاههای تولیدی و ساختمان های بدقواره و غیر اصولی داده اند. با گذشت زمان و توسعه صنعت و شهرنشینی منطقه، و افزایش مهاجرین به منطقه و همچنین افزایش تورم و هزینه های روزانه برای تأمین معاش خانواده و همچنین هزینه های نگه داری باغات خیلی از معادلات باغداران این منطقه را به هم زده است.

وجود مشکلات فراوان بخش کشاورزی و باغ داری از جمله نبود کمبود آب، خشکسالی و سرمازدگی، نبود سبد حمایتی از سوی دولت، پایین بودن قیمت محصولات باغ داری، بالا رفتن بی رویه ماشین آلات باغ داری و ادوات باغبانی، کاهش تولیدات و اشباع بسیاری از مواد تولیدی، نبود اعتبارات و تسهیلات مناسب در این بخش، کمبود صادرات و تجارت، بالا بودن قیمت ها و عدم امکان خرید و تهیه کود شیمیایی و کاهش میزان و کیفیت تولید دغدغه ها و موانعی بود که باغ داران منطقه را به خود مشغول ساخت.

این امور باعث شد بسیاری از باغ داران منطقه، دیگر توان اداره باغات خود را نداشته باشند. به مرور زمان و مشاهده این موانع توسط نسل های بعدی، به یک باره باغداری و کشاورزی در منطقه کاهش چشمگیر پیدا کرد. با توجه به اینکه باغ و باغداری تنها سرمایه مردم منطقه بود استفاده از آنها برای ادامه زندگی تنها راه ممکن بود. تنها راهی که به قطع درختان، نابودی باغات، تغییر اراضی و نابودی محیط زیست انجامید.

عده ای از باغداران که راه استفاده از این سرمایه را نمی دانستند تصمیم به فروش باغات خود گرفتند. فروش باغات به کسانی که گاهاً افرادی سود جو و فرصت طلب بودند به طوری که باغات بزرگ را با قیمت پایین خریداری کردند و با قطعه بندی آنها، قطعات جدید را به قیمت بالاتر فروختند. دیوار کشی و ساخت ویلا، احداث باغ های خانوادگی، تغییر کاربری اراضی، خشکاندن درختان باغات با روش های مختلف عدم نظارت اصولی و منفعل عمل کردن مدیریت منطقه در برخورد با این تخلفات موضعی است که در منطقه به مراتب نسبت به سال های گذشته بیشتر شده، تیشه بر ریشه درختان باغات این منطقه بوده است.

تا گام های موثری برای ارتقا تاب آوری شهرها برداشته شود و در حال حاضر ۲۵۰۰ شهر عضو این نهضت هستند. آخرین اصول مورد توجه در نهضت شهرها تاب آوری ساماندهی و یکپارچگی مدیریت شهری و توجه حاکمیتی به تاب آوری شهرها، ارزیابی خطرات و شناسایی مخاطرات و استفاده از ظرفیت های مالی و ایجاد درآمدهای پایدار برای افزایش تاب آوری شهری است. اصلی ترین مبحث در تاب آوری شهرها بحث پیشگیری است. مدیریت تاب آوری شهری در هر شهر، تعریف خاص خود را می طلبد که بر پایه شناخت عمیق از ویژگی های ذاتی و طبیعی شهر بدست می آید. در این تعریف همچنین شناخت ویژگی های زیست در پهنه های مختلف شهری و محلات به صورت مجزا لازم است که براساس هر یک از گونه های بافت شهری سیاست های مشخص مدیریت شهری در زمینه تاب آوری تبیین و مشخص می شوند.

بنابراین، برای توسعه پایدار، نخست شهرها باید در جهت بقای سالم خود بکوشند. با همین دیدگاه است که باید شهرها و شهروندان را با شیوه های ارتقای آمادگی از جمله مانورهای مقابله با بحران در مقابل بلایای طبیعی و حوادث و ارائه آموزشهای کاربردی به خانواده ها به ویژه زنان و جوانان توانمند و استوار نمود تا بتوانند به حیات و رشدشان ادامه دهند.

از سوی دیگر، افزایش آگاهی مردم در مورد خطرات ناشی از بلایای طبیعی و ایجاد تغییرات در رفتار مردم ضرورت دارد. شهروندان باید اعتقاد پیدا کنند که با فراگیری آموزش های مناسب، می توانند خود را طوری سازماندهی نمایند که در مقابل بلایای طبیعی، پیش گیری و خودامدادی نمایند.

پاسخ به این پرسش که علت پایین بودن تاب آوری شهرهای ایران چیست و چگونه می توان این خلاء را پوشش داد، قطعاً نیازمند مطالعه و بررسی در مقیاس گسترده و با درک گوناگونی شهرها در ایران است، لکن آنچه در این زمینه به وضوح مشهود است نبود فهم و دانش درست در همه سطوح مواجهه با موضوع است.

حال با توجه به موارد ذکر شده این سوال مطرح می شود که آیا برنامه ریزی شهری در شهر ملارد در این راستا بوده است؟ آیا هماهنگی های بین بخشی با ادارات مختلف از جمله آموزش و پرورش و فرمانداری انجام شده است؟ آیا سیاستهای اصلاح بافت کالبدی شهر که این بافت کالبدی و ریزدانگی تهدیدی جدی در مواقع حوادث و البته خودش حادثه آفرین میباشد؛ مورد تصویب شورای شهر قرار گرفته است؟

متأسفانه علیرغم تصریح قانون در این موارد شاهد مصوباتی خلاف این رویه هستیم. از جمله تصویب اعطای انشعابات به واحدهای مسکونی که بدون جواز ساخته شده اند و هیچ نظارتی بر ساخت آنها نبوده است که متأسفانه این مصوبه که البته در فرمانداری رد شد نه تنها در راستای سیاست تاب آور شدن شهر در برابر حوادث نیست بلکه تهدیدی برای آن و در راستای آسیب پذیر کردن شهر در این زمینه است.

امید است با اجرای سیاستهای تاب آوری و الگو گیری از شهرهای موفق در این زمینه شاهد پیشگیری از حوادث و کمتر کردن خسارات جانی و مالی ناشی از آن باشیم. (پایان)